

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **H.**, P., proti žalovaným **1/ P. K.**, bývajúcemu v M., Č., **2/ J. K.**, bývajúcemu v B., **3/ P. K.**, bývajúcemu v M., Č., **4/ Ing. M. H.**, bývajúcemu v B. a **5/ E. H.**, bývajúcej v B., zastúpených JUDr. E. N., advokátkou, B., o **určenie vlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 8 C 97/2001, o návrhu žalovaných na vylúčenie sudkyne z prejednávania a rozhodovania veci vedenej Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 4 Co 307/2006, takto

r o z h o d o l :

Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave JUDr. V. **n i e j e v y l ú č e n á** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na uvedenom súde pod sp. zn. 4 Co 307/2006.

O d ô v o d n e n i e :

Žalovaní pred začatím pojednávania odvolacieho súdu dňa 14.05.2008 uplatnili námietku zaujatosti voči členke senátu JUDr. V.. Dôvodom zaujatosti uviedli pomer namietanej sudkyne – členky senátu odvolacieho súdu k právnej zástupkyňi žalovaných negatívneho charakteru, pričom pochybnosti o nezaujatosti vyvodili zo skutočností, že ich právna zástupkyňa bola aj právnu zástupkyňou bývalého manžela namietanej sudkyne v konaniach, v ktorých JUDr. V. vystupovala v postavení účastníčky konaní vedených na Okresnom súde Bratislava IV: o rozvod manželstva vedenom pod sp. zn. 5 C 88/00, v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom pod sp. zn. 13 Nc 52/2001 a v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 420/05. Podľa žalovaných v písomných podaniach nachádzajúcich sa v týchto spisoch namietaná sudkyňa ich právnu zástupkyňu nielen z pozície súkromnej osoby ale aj z pozície sudkyne iracionálne a bezdôvodne obviňovala z rozpadu svojho manželstva, viackrát sa jej vyhrážala sťažnosťami na Slovenskú

advokátsku komoru a smerovala voči nej bývalým manželom sudkyne odvrátený fyzický útok. Podľa názoru žalovaných vzhľadom k dĺžke trvania spomínaných súdnych konaní viac než šesť rokov, nie je objektívne možné predpokladať, že išlo o náhodné správanie namietanej sudkyne. Poukázali tiež na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Nc 4/2006 zo dňa 09.02.2006, v ktorom boli vylúčení sudcovia Krajského súdu v Bratislave pre svoj nielen kolegiálny ale aj priateľský vzťah k JUDr. V..

Členka senátu Krajského súdu v Bratislave JUDr. V. vo vyjadrení k vznesenej námietke zaujatosti potvrdila skutočnosť, že právna zástupkyňa žalovaných v konaní o predmetnej veci zastupovala aj jej bývalého manžela v konaniach, v ktorých bola aj ona účastníčkou. Podľa jej názoru bývalého manžela zastupovala spôsobom presahujúcim korektné správanie sa advokáta, resp. v rozpore s etikou advokáta, avšak túto skutočnosť nepovažovala podstatnou v zmysle ovplyvnenia jej profesionálneho postoja k predmetnej veci.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Citované zákonné ustanovenie predpokladá existenciu určitého kvalifikovaného vzťahu sudcu k prejednávanej veci alebo jeho osobný vzťah k účastníkom konania, prípadne ich zástupcom, ktorý by pri všetkej mozgnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na vec a v konečnom dôsledku by mohol viesť k nezákonnému rozhodnutiu.

Pomer sudcu k veci môže vyplývať predovšetkým z priameho právneho záujmu sudcu na prejednávanej veci. Tak je tomu v prípade, keby sudca sám bol účastníkom konania, či na strane navrhovateľa alebo odporcu alebo v prípade, ak by mohol byť rozhodnutím súdu priamo dotknutý na svojich právach (napr. keby mohol byť vedľajším účastníkom). Vylúčený je tiež sudca, ktorý získal o veci poznatky iným spôsobom než z konania (napr. ako svedok vnímal skutočnosti, ktoré sú predmetom konania a dokazovania). Sudcov pomer k účastníkom alebo k ich zástupcom potom môže byť založený predovšetkým príbuzenským alebo jemu podobným vzťahom (§ 116 Občianskeho zákonníka), ktorému na roveň môže

v konkrétnom prípade stáť vzťah priateľský, či naopak nepriateľský, takej intenzity, že sudca nebude schopný nezávisle a nestranne rozhodovať vo veci.

Súdna prax už viackrát judikovala, že nestrannosť sudcov v konaní sa prejavuje v dvoch aspektoch. Ide o subjektívne kritérium, založené na osobnom presvedčení jednotlivého sudcu v danej veci, a o kritérium objektívne, spočívajúce v uistení sa, či sudca poskytuje dostatočné záruky na vylúčenie akejkolvek oprávnenej pochybnosti v tomto smere. Z hľadiska subjektívneho musí byť osobná nestrannosť sudcu predpokladaná, až kým sa nepreukáže opak. Naproti tomu, z hľadiska objektívneho musí byť úplne oddelene od osobného správania sa sudcu zistená existencia skutočností, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti. V tejto súvislosti sú dôležité dokonca čo aj len náznaky takých skutočností a v prípade, že sa tieto u sudcu vyskytnú, existuje oprávnený dôvod na obavu o nestrannosť, pre ktorý by mal byť sudca z konania vylúčený.

Pri rozhodovaní, či v danom prípade existuje oprávnený dôvod obávať sa, že konkrétny sudca nie je nestranný, je stanovisko dotknutého účastníka konania dôležité, ale nie rozhodujúce. Rozhodujúce je, či tento dôvod, resp. obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú (k tomu rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva *Wettstein* proti Švajčiarsku, č. 33958/96, ods. 42, ECHR 2000-XII).

Z námietky zaujatosti uplatnenej žalovanými vyplýva, že dôvod zaujatosti členky senátu odvolacieho súdu by mal spočívať v negatívnom vzťahu voči ich právnej zástupkyňi, ktorý vyvodili zo skutočností, že v iných konaniach, v ktorých zastupovala bývalého manžela namietanej sudkyne a ktorých účastníčkou bola aj spomínaná sudkyňa, ju mala namietaná sudkyňa nielen z pozície súkromnej osoby ale aj z pozície sudkyne obviňovať z rozpadu svojho manželstva a vyhrážať sa jej sťažnosťami na jej osobu na Slovenskú advokátsku komoru, ba dokonca pokúsiť sa fyzicky ju napadnúť. Z preskúmavanej veci vyplýva nepochybná skutočnosť, že namietaná sudkyňa bola účastníčkou konaní, v ktorých druhého z účastníkov zastupovala právna zástupkyňa, ktorá je aj právnu zástupkyňou žalovaných v tomto predmetnom konaní, ktorá skutočnosť sama o sebe nemôže objektívne založiť vznik pochybnosti o nestrannosti tejto sudkyne, pretože rovnako ako každý občan aj sudca v občianskom živote má právo a povinnosť byť účastníkom občianskeho súdneho konania, v ktorom on sám alebo druhý z účastníkov konania využije svoje právo garantované mu právnym poriadkom splnomocniť svojim zastupovaním kvalifikovaného právneho zástupcu.

Keďže namietaná sudkyňa bola účastníčkou konaní, v ktorých právna zástupkyňa žalovaných vystupovala v postavení právnej zástupkyne bývalého manžela tejto sudkyne, nepochybne argument oprávnených osôb uplatňujúcich námietku zaujatosti, že namietaná sudkyňa sa nimi tvrdených správani mala dopustiť aj z pozície sudkyne (nielen súkromnej osoby), je nelogickým, nakoľko náš právny poriadok garantuje, že k žalovanými tvrdenej procesnej situácii nemohlo prísť. Otázkou existencie správania sa namietanej sudkyne v postavení súkromnej osoby by sa Najvyšší súd Slovenskej republiky musel zaoberať v tom smere, či jej správanie mohlo naplniť odôvodnenú obavu o jej nestrannosť v prejednávanej veci ale len v prípade, pokiaľ by bolo jej určité správanie preukázaným, o ktorý prípad v danej veci nejde, nakoľko zostalo len v rovine tvrdení žalovaných. Právne nevýznamným je potom aj tvrdenie oprávnených osôb o intenzite správania sa spomínanej sudkyne, ktorú odvodzovali z dĺžky konaní, v ktorých ich právna zástupkyňa zastupovala bývalého manžela namietanej sudkyne – členky odvolacieho súdu.

V preskúmvanej veci, pokiaľ ide o subjektívne, ale aj objektívne kritérium nestrannosti, nič nenasvedčuje existencii akejkoľvek pochybnosti o zaujatosti sudkyne - členky senátu 4 Co krajského súdu voči žalovaným. Žalovaní uplatnili námietku zaujatosti z dôvodu existencie negatívneho vzťahu sudkyne k ich právnej zástupkyne. Pochybnosti o jej nezaujatosti vyvodili zo správania sa namietanej sudkyne v iných konaniach, kde vystupovala v postavení súkromnej osoby, ktorá pozícia v konaní je diametrálne odlišnou a bez ďalších skutočností spochybňujúcich nestrannosť sudcu, samo o sebe nie je dôvodom vylúčenia namietanej sudkyne z prejednávania a rozhodovania preskúmvanej veci. V tomto smere je výslovne subjektívny pocit účastníkov konania nepodložený objektívne existujúcimi skutočnosťami z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p., na vylúčenie sudkyne z prejednávania a rozhodovania veci nepostačujúci a neumožňuje vyvodiť, že existujú podmienky na vylúčenie sudkyne z prejednávania a rozhodovania veci.

Vzhľadom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že žalovaní v námietke zaujatosti neuviedli žiadny zákonom uznaný dôvod zaujatosti (§ 14 ods. 1 O.s.p.), na základe ktorého by mohla byť spochybnená nestrannosť členky senátu odvolacieho súdu JUDr. V.. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto vznesenej námietke zaujatosti nevyhovel a rozhodol tak, že vo výroku uznesenia označená sudkyňa, členka senátu Krajského súdu v Bratislave, nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. júna 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: